

ATASKAITA

Atkreipdama dėmesį į projekto „DAIROMĖS - ATRANDAME - NESILIAUJAME STEBĖTIS: PAŽIŪSTAME KETURIAS STICHIJAS“ uždavinius, labai norėjau sudaryti sąlygas vaikams (mano atveju 5-6 metų amžiaus vaikai) patirti Keturių stichijų (ugnis, oras, vanduo, žemė) egzistavimą – kuo jos mums svarbios, gražios, bet tuo pačiu pavojingos. Man buvo svarbu, kad vaikai kuo daugiau patirtų natūralių džiugių akimirkų tyrinėjant ir eksperimentuojant. Organizavau meninės veiklos darbelius Keturių stichijų tematika. Stengiausi suteikti galimybes stebėti gamtą ir pastebėti Keturias stichijas joje. Daug dėmesio skyriau vaikų kalbinių gebėjimų lavinimui, kalbos žodyno turtinimui, pasakos kūrimui apie Keturias stichijas. Buvo aktualu įtvirtinti saugaus ir gražaus elgesio taisykles, kurios svarbios kuriant gražų pasaulį. Mokėmės užrašyti Keturių stichijų pavadinimus. Labai džiugu, kad į šį projektą pavyko įtraukti ir vaikučių tėvelius.

Taigi, lopšelio – darželio „Pelenės“ grupės „Drugeliai“ vaikai kartu su auklėtoja Rūta Pociūte – Stražinskiene sėkmingai ir kupini susidomėjimo, atliko šias veiklas:

- **EKSPERIMENTAI**

- **„Lietus“**

Reikia: vonelių ar kibiro vandens, indelių su skylutėmis.

Merkiame kibirėlį į vandens pilną vonelę ir pasėmę vandenį, kibirėlį ištraukiame ir matome kaip pro kibirėlio skylutes bėga vanduo. Klausomės lietaus garsų. Aiškinamės: gal jie mums primena kokį linksmą nuotyki, kuris nutiko lietui lyjant? Prisiminame linksmas akimirkas, kai šokinėjom per balas.

„O kaip atsiranda lietus?“

Vaikai galvoja kaip atsiranda lietus. Pabandome išsiaiškinti:

Reikia: stiklainis, lėkštutė, ledukai, karštas vanduo.

Įpilame į stiklainį karšto vandens (1/3), uždedame lėkštutę su ledukais ant stiklainio viršaus.

Taigi, karštas vanduo garuoja, matome garai pakyla į viršų, ir jie susiduria su šaltu oru – ledukais.

Jie atvėsta ir kondensuojasi, tai yra susidaro lietus.

„Vėjas plukdo debesis“

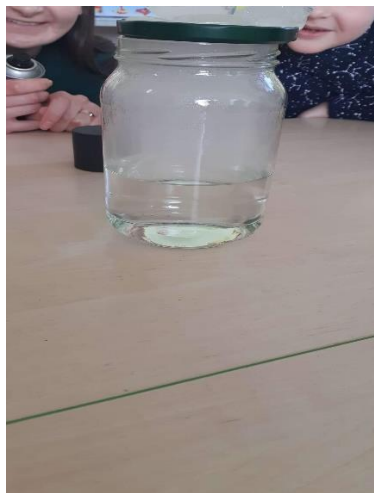
Gaminame debesėlį:

Reikia: stiklainio, karšto vandens, (1/3) ledo kubeliai, dangtelis

Į stiklainį pripilame vandens. Tada uždedame apverstą dangtelį ir į jį pridedame leduką.

Palaukiame, nuimame ir įpurškiame plaukų lako. Stebime baltą debesį, kurį „plukdo“ vėjas.

Užfiksuojame sąvoką – „**Debesuota**“. Kalbamės kokie įspūdžiai.

„Vaivorykštės takeliu“

Vaikai primena vaivorykštės spalvas.

Spėliojome iš kur atsiranda vaivorykštė? (lietui lyjant, ore yra daug vandens lašelių ir nušvitus saulei – pamatome vaivorykštę. Ji būna kitoje pusėje, nei yra saulė).

O dabar pabandome pasidaryti vaivorykštę patys.

Reikia: stiklinių, flomasterių, popierinių rankšluosčių.

Nuspalviname rankšluostuko galus vaivorykštės spalvomis ir pamerkiame jį į stiklines su vandeniu. Netrukus vaivorykštė pradeda keliauti...

Išsiaiškiname, kad... Senoliai vaivorykštę vadindavo „Laumės juosta“. Diskutuojame kodėl?

Mokomės istorijos: vaivorykštės gale sėdi nykštukai su daug aukso, kuris saulei šviečiant spindi. Eidamas vaivorykštės lanku - takeliu atrasi lobį. Štai ir išaiškinta visa vaivorykštės paslaptis...

MENINĖ VEIKLA

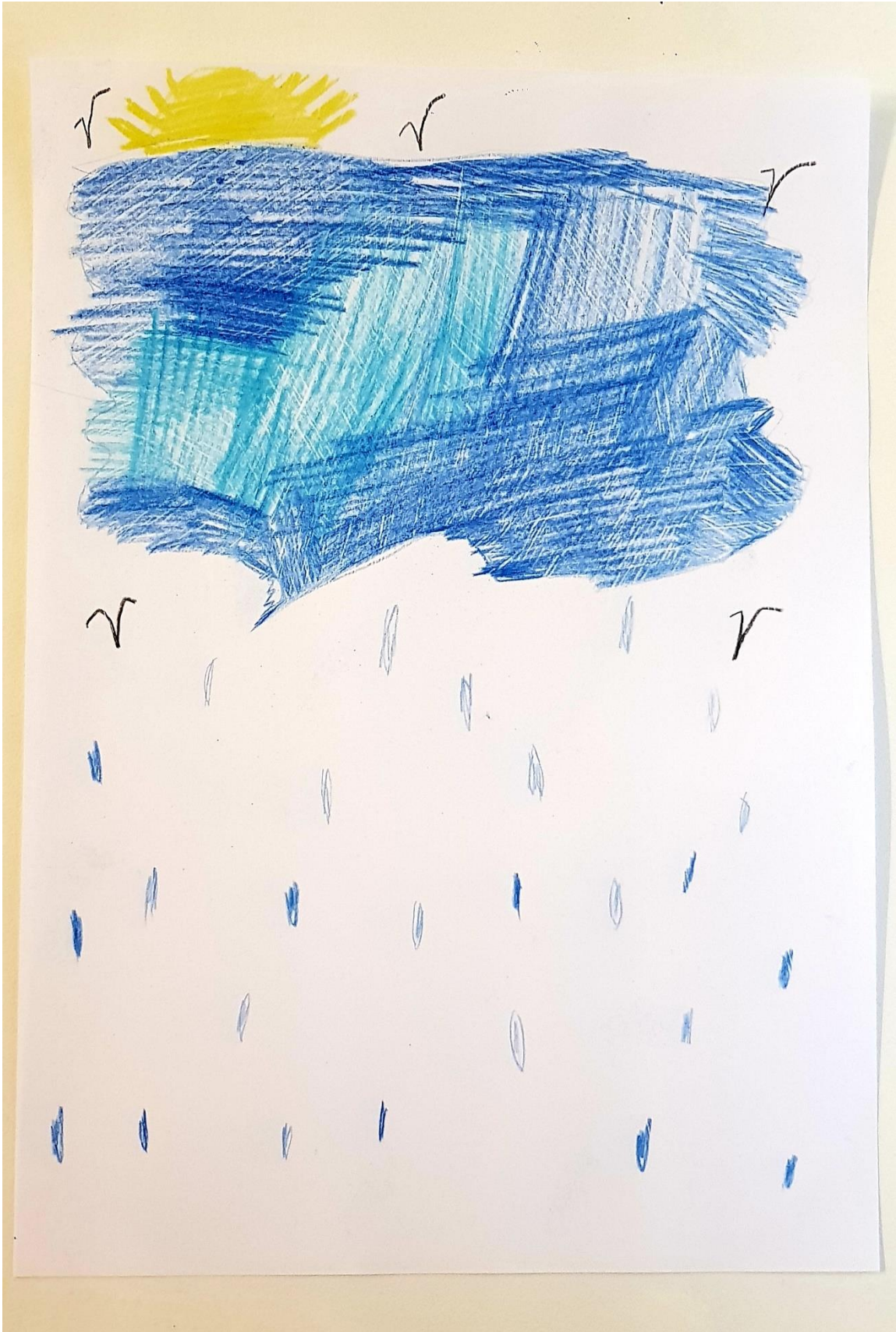
Ketrios stichijos (vanduo, oras, žemė ir ugnis) vaikų piešiniuose:

Žemė

Žemė

Vanduo

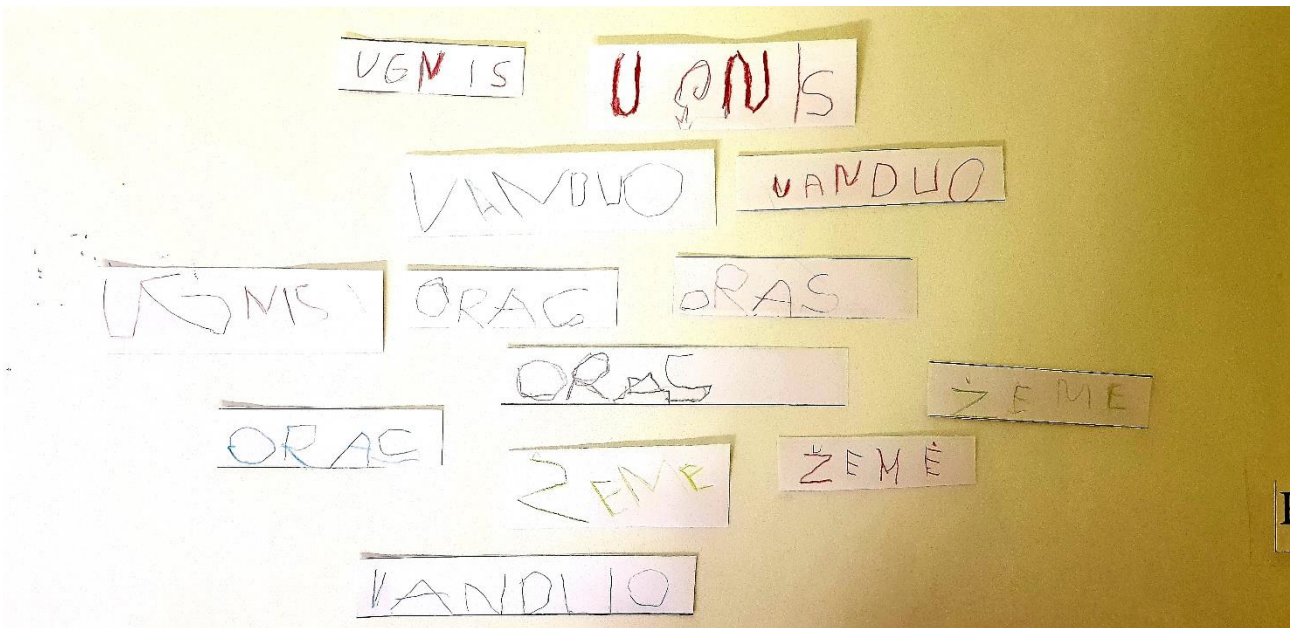
Vanduo

Ugnis

Ugnis

Vaikų rašyti žodeliai

• PASAKOS KŪRIMAS

Mes ypatingi drugeliai, kadangi turime savo grupės pasaką – „Pirmoji Drugelio Diena“. Savo grupės pasaką, mes tęsėme/kūrėme ir pildėme Keturiomis stichijomis, vadinasi dar keturiomis dienomis. Kadangi gimusiam drugeliui aplink viskas nauja, įdomu ir net gi šiek tiek baisu, mes galvojome, įsivaizdavome, spėliojojome kaip drugelis jausis susipažindamas su vandeniu, žeme, oru bei ugnimi. Mūsų drugeliui sėkmingai pavyko susipažinti su keturiomis stichijomis, kurių dėka patyrė daug nuotykių, taip pat daug sužinojo.

Štai ką sukūrėme (su maža, maža auklėtojos pagalba)

Pirmoji Drugelio Diena. Žemė.

Ištrauka:

Vieną gražų saulėtą rytą drugelis atmerkė savo akeles.

Jis pamatė baltą ramunės žiedą, ant kurio tupėjo, ir didžiulę melsvą erdvę aplink. Ta erdvė jam dar buvo nepažįstama ir bauginanti. Drugelis susigūžė ir užsimerkė. Bet paskui vėl nedrąsiai atsimerkė ir įsižiūrėjo į tą melsvą tolių. Jis nudžiugęs pamatė savo mamą. Ji papasakojo, kad aplinkui – puiki žalia pieva su šimtais nuostabiausių gėlių žiedų, o virš jos – gilus mėlynas dangus su baltais debesėliais. Drugeliui čia patiko ir jis pagalvojo, kad būtų gerai pasižiūrėti kas ir kaip toje pievoje vyksta. Suplasnojęs sparneliais drugelis pakilo ir nuskrido prie kito žiedo, staiga – dar prie kito. Pamačiusi mama ką išdarinėja drugelis, paprašė jo būti atsargesniu ir neužgauti gėlyčių. <...>. Netrukus pasveikinti gimusio drugelio atskrido boružėlė, bitutė, net gi kregždutė. Drugelis pamatė, kad pievoje yra ir kitokių gyventojų, ne tik tokie kaip jiedu su mama. Jis mandagiai su visais pievos gyventojais pasisveikino ir susipažino. <...> Netrukus visi pievos gyventojai skraidė po žalią pievą. Drugelis buvo labai pastabus ir pastebėjo keistas gėles. Mama liūdnu balsu pasakė, kad tai ne gėlės, o šiukšlės, kurias paliko žmonės iškylaudami. <...> Drugelis, jo mama ir visi kiti pievos gyventojai nusprendė pievą nuo šiukšlių išvaduoti ir ją sutvarkyti. Nors drugelis labai pavargo, bet buvo labai laimingas sutvarkęs ir pagrąžinęs pievą... Drugelis žino, kad žalia, graži pieva bus tada, jeigu ja rūpinsimės ir prižiūrėsime (nešiukšlinsime). Kad žemėje/pievoje auga daug gražių, mums reikšmingų augalų, o joje gyvena įvairūs vabaliukai ir vabzdžiai.

Antroji Drugelio Diena. Oras.

Ištrauka:

I drugelį pašvietė šilti saulės spinduliukai. Drugelis pabudo. Jam buvo labai šilta. Jis regėjo didelį geltoną daiktą. Paklausęs mamytės kas tai, sužinojo, kad tai saulė. <...> Drugelis kartu su mama linksmai skraidė po dangų ir mėgavosi saulės spindulių šiluma ir šviesa. Jiedu skraidė ir ilgai žaidė saulės spinduliuose. Tik staiga užtemo... Drugelis nesuprato kas čia atsitiko, bet mama jį greitai nuramino ir paaiškino, kad saulutė pasislėpė po debesėliais ir keičiasi oras. Drugeliui jau nebuvo taip šilta. Po truputi darėsi vis tamsiau ir šalčiau. Drugelis lieptas mamos, skrenda namo. Skrendant, drugelį išgąsdino mažytis lietaus lašelis, kuris užtiško tiesiai ant jo. Mama paaiškino, kad tai lietus ir jie turi kuo greičiau pasislėpti, kad lietaus lašai jų neužgautų. Drugeliui skristi buvo sunkiau, nes jam trukdė pakilęs vėjelis. <...> Drugelis kartu su mama saugiai pasislėpė po dideliu gėlės lapu ir stebėjo lietų... Netrukus vėjas nurimo, lietus nutilo, vėl pasirodė saulytė, o šalia jos – spalvotas takelis – vaivorykštė. Drugeliui labai patiko šis gražiai spalvotas takelis, todėl kartu su mama priskrido arčiau jo. <...> Pasivaikščiojus šiuo spalvotu takeliu, drugelis saldžiai užmigo gėlės žiede ir sapnavo gražius, spalvotus sapnus.

Dabar drugelis žino, kad būna įvairus oras – saulėtas, vėjuotas, ir net gi lietuotas ar... spalvotas... Kad lietu lyjant reikia pasislėpti, jog nesuslapti, vėjui pučiant – pasisaugoti, kad tavęs nenupūstų, o saulei šviečiant – skraidyti.

Trečioji Drugelio Diena. Vanduo

Drugelis pabudęs pastebėjo keistą dalyką - balą. Jis ja labai susidomėjo. Atidžiai ją apžiūrėjęs, joje pamatė savo atvaizdą. Drugelis pamanė, kad tai veidrodis, tačiau mama paaiškino, kad tai bala. Kad tai tiesiog vanduo, lietaus lašų darinys. Drugeliui labai patiko ši bala. Ji jam atrodė tokia didelė, manė, kad didesnių jau nebūna ir linksmai po ją šokinėjo. Kai mama nematė, jis jos net paragavo. <...> Mama sugalvojo parodyti drugeliui kai ką didesnio – upę, pavadinimu Šešupė. Drugelis nekantravo ją pamatyti, tad laikydamasis mamos nurodymų, skrido jai iš paskos. <...> Pamatęs begalo ilgą upę, drugelis liko be žado. Jis net šiek tiek išsigando ir bijojo į ją įkristi. Padrąsintas mamos, priskridęs arčiau upės, drugelis joje išvydo daug žuvyčių su kuriomis pasisveikino plasnodamas sparneliais. Drugelis taip pat užsinorėjo plaukti kaip žuvis, tačiau mama suspėjo drugelį pagauti ir jam to neleisti. <...>

Dabar Drugelis žino, kad balos atsiranda tada kada lyja, o lietus yra vanduo. Vandens galima atsigerti, su vandeniu galima žaisti, net gi praustis. Žuvis gyvena ir plaukioja vandenyje, o drugelis turi būti atsargus su vandens telkiniais, kad nepaskęstų.

Ketvirtoji Drugelio diena. Ugnis

Drugelis žaidė su skruzdėlėmis „Kryžiukus/Nuliukus“. Tik staiga išgirdo, kad žiogelio namas užsidegė. Drugelis nežinojo kas yra gaisras, todėl pamanė, kad čia kažkas gražaus ir įdomaus. <...> Drugelis klydo – gaisras yra pavojingas ir tai tikrai nelaimė. Visi pievos gyventojai suskubo žiogeliui padėti gesinti gaisrą <...> Drugelis taip pat norėjo padėti ir skrido tiesiai ant ugnies. Drugelis galvojo, kad pavyks ugnį sutrepsėti savo kojelėmis, tačiau pats nudegė. Kad sušuko drugelis! Atskridusi mama aplaistė vandenuku savojo drugelio kojeles ir paaiškino, kad ugnies šitaip niekas negesina. Ugniai užgesinti reikalingas vanduo, o ugnis yra labai karšta. Pievos gyventojams pavyko užgesinti degantį žiogo namą. Drugelis nesuprato iš kur atsirado ugnis. Pasirodo viena iš skruzdėlių matė, kaip vienas berniukas neatsakingai žaidė su degtukais ir numetė degantį degtuką į pievą. <...> Degantis degtukas buvo gaisro kaltininkas. Drugelis džiaugėsi, kad žiogelio namas išgelbėtas ir pažadėjo mamai, kad su degtukais niekada nežais.

Drugelis sužinojo, kad ugnis yra labai karšta, kad ji gesinama vandeniu ir, kad ji gali būti ne tik graži, bet ir labai pavojinga.

KITI UŽSIĖMIMAI:

VAIKŲ SUVOKIMAI, PASTEBĖJIMAI (kartu su tėveliais)

KAŽKĄ išsikepti, išsivirti (šiuo atveju sriubą), reikalinga ugnis (Paula, 6 metai)

Kai nori jaukumo ir ramumo – uždek žvakelę ir sušildyk širdelę (Ugnius, 6 metai)

Kad nesuslapti, kai lyja – nepamiršk skėčio ir guminių batų (Arminas, 6 metai)

Galima žaisti ir mokytis iš gamtos detalių ir liekanų (Paula, 6 m.)

Kai dega ugnis, negalima užmigti (Adrijanas, 6 metai)

Koks oras, tokia ir apranga (Paula, 6 m.)

Jei paliestume saulę, ji mus nudegintų kaip ugnis (Paula, 6 m.)

Gamta turi daug oro (Vasarė, 5 metai)

Medžiai mūsų oras (Paula, 6 m.)

Iš žemės auga gėlės, daržovės, vaisiai (Saimonas, 5 metai)

Negalima žaisti su degtukais (Maksimas, 5 metai)

Vanduo yra baltas, bet kai lyja ant kelio – juodas (Saimon, 5 metai)

Vandens reikia išgerti 8 stiklines (Dominykas, 5 metai)

Jei nevalgysi, nupūs tave vėjas (Medeina, 5 metai)

Ugnis - karšta, vanduo – šlapias, oras be spalvos, o žemė – juoda (Ugnius, 6 m.)

TARIAM AČIŪ UŽ PROJEKTĄ!